ID-DIRETTORAT GĦAL KWALITÀ U STANDARDS FL-EDUKAZZJONI
Id-Dipartiment tal-Kurrikulu u t-Tagħlim Elettroniku
It-Taqsima tal-Assessjar Edukattiv

L-Eżamijiet Annwali għall-Iskejjel Primarji 2013

Il-Ħames Sena	IL-MALTI (Il-Fehim mis-Smigħ)	Il-Ħin: 30 minuta

Il-Karta tal-Għalliema

Gwida għat-Tmexxija tal-Eżami tal-Fehim mis-Smigħ

Ir-Riżorsi:
1. It-test li jinqara.
2. Il-karta tal-mistoqsijiet.
3. Riga u lapes.

L-Istruzzjonijiet:
Jitqassmu l-karti bil-mistoqsijiet u t-tfal jintalbu jiktbu isimhom, kunjomhom u l-isem tal-klassi. L-għalliema jgħidu lill-istudenti li:

1	▪ Se tinqralhom l-istorja kollha ***Il-Volpi u l-Għeneb***. ▪ Għandhom jisimgħu b'attenzjoni waqt dan l-ewwel qari.	**5 minuti**
2	▪ Se jaqrawlhom ukoll għal darba l-eżerċizzji kollha.	**5 minuti**
3	▪ Se terġa' tinqara għat-tieni darba s-silta kollha waqt li l-istudenti jistgħu jaħdmu l-eżerċizzji. ▪ Se jerġgħu jinqrawlhom għat-tieni darba l-eżerċizzji kollha.	**5 minuti**
4	▪ Għandhom ikomplu jaħdmu l-eżerċizzji kollha skont kif mitlub. ▪ Jimmarkaw tweġiba waħda biss għal kull mistoqsija.	**8 minuti**
5	▪ Ser tinqralhom is-silta biss għat-tielet darba. ▪ Jistgħu jaħdmu l-mistoqsijiet li ħallew barra waqt dan it-tielet qari.	**4 minuti**
6	▪ Jiċċekkjaw it-tweġibiet, ikomplu dawk li m'għamlux u jkunu ċerti li mmarkaw waħda bħala tweġiba.	**3 minuti**

L-Ewwel Parti **Il-Volpi u l-Għeneb**

Darba waħda, ħafna żmien ilu, f'raħal ċkejken fi Franza, kien hemm volpi li kien iħobb jiġġerra fl-għelieqi. Jum wieħed sab ruħu ħdejn dar li kienet imdawra b'ħajt għoli. Sid id-dar kien ħawwel xi dwieli u tant saqqiehom li tant kibru li baqgħu telgħin jixxabbtu mal-ħajt ta' madwar id-dar kollha. Tant kienu kibru, li dendlu l-għenieqed tal-għeneb saħansitra għal fuq in-naħa ta' barra tal-ħajt. Ġie l-aħħar t'Awwissu u l-għeneb kien sar sewwa u wasal biex jinqata'. Kien hemm għenieqed kbar imdendlin li bdew jarmu fwieħa li taqsamlek qalbek. Il-volpi kien ilu jumejn bil-ġuħ u kif qorob lejn id-dar u xamm ir-riħa, waqaf jitpaxxa b'dak l-għeneb misjur. Tant ħajru li beda jixxennaq għalih u malajr qatagħha li jara kif jagħmel u jitla' jiekol kemm jiflaħ minnu.

It-Tieni Parti

Imma l-għeneb kien qiegħed wisq fl-għoli għall-volpi. Imma huwa ma qatax qalbu u mill-ewwel beda jagħti s-salt u jipprova jaqbeż għal fuq il-ħajt. Imma kien kollu għalxejn. Imbagħad il-volpi beda jipprova jixxabbat u jiġġebbed biex jilħaq xi għanqud fil-baxx. Waqaf fuq saqajh ta' wara u beda jaqbeż waħda f'waħda fl-arja. Saħansitra pprova jiggranfa max-xquq li kien hemm fil-ħajt billi jdaħħal difrejh f'kull toqba li beda jilmaħ. Imma kollu ta' xejn għax l-għenieqed kienu fil-għoli wisq għalih!

Wara li kien ilu jitħabat xi sagħtejn, il-volpi qata' qalbu u b'suppervja kbira qabad miexi lura minn fejn kien ġie. Beda jħoss uġigħ kbir fl-istonku tiegħu għax aktar għafsu l-ġuħ b'dak il-qbiż kollu fil-vojt. Iżda minflok ammetta li falla għax ma rnexxilux iduq u jiekol minn dak l-għeneb bnin u misjur, il-volpi ħares biċ-ċiera lejn l-għeneb u qal, "Jien dak l-għeneb lanqas biss inxommu ma rrid. Dak għeneb ħażin u għadu ma sarx. Min jaf kemm hu qares!" u kompla jgerger waħdu fi triqtu jfittex xi ħaġa oħra x'jiekol.

Addattament ta' *Il-Volpi u l-Għanqbud Għeneb* minn 'Il-Ħrejjef ta' Esopu' ta' Saviour Sammut.

Il-Volpi u l-Għeneb

A. L-Ewwel Parti. Immarka ✓ fil-kaxxa t-tajba (7 marki)

1.	Ir-raħal imsemmi fil-ħrafa kien		Malta.
			Franza.
			Spanja
			Għawdex.
2.	***dwieli*** huma siġar		tad-dulliegħ.
			tal-għeneb.
			tal-ħawħ.
			tal-mandolin.
3	Il-ħrafa ġrat		fis-sajf.
			fir-rebbiegħa.
			fil-ħarifa.
			fix-xitwa.
4.	Il-volpi ntebaħ bl-għenieqed għax		rahom ileqqu fix-xemx.
			qallu bihom sid id-dar.
			ra n-nemus idur magħhom.
			xammhom ifuħu.
5.	Xħin ra l-għeneb, il-volpi ddeċieda li		jmur ibigħu.
			jieħu ftit għall-familja tiegħu.
			jara kif jagħmel u jiekol ħafna minnu.
			joqgħod 'il bogħod minnu.
6. *	**"fwieħa li taqsamlek qalbek"** tfisser:		tfuħ ħafna u tiswa ħafna flus.
			tfuħ ħafna u tqabbdek il-ġuħ.
			iġġiegħlek tagħtas.
			iġġiegħlek tibki.

B. It-Tieni Parti. Immarka ✓ fil-kaxxa t-tajba **(8 marki)**

7	L-għeneb kien fl-għoli wisqu biex jilħqu l-volpi		ġab sellum.
			qabeż u tela' fuq ponot subgħajh.
			iddendel mas-siġra.
			tela' fuq il-ħajt.
8	Biex jipprova jilħaq l-għeneb, il-volpi dam jitħabat		ġurnata.
			jumejn.
			xi sagħtejn.
			xi siegħa.
9.	Il-volpi ma baqax jitħabat għall-għeneb għax		qata' l-aptit tal-ikel.
			qata' idu mal-ħajt.
			qata' qalbu li jilħqu.
			qatta' ħwejġu.
10.	Meta l-volpi ra li ma jistax jilħaq l-għeneb		talab lill-bidwi jagħtih ftit.
			qal li l-għeneb kien ħażin u qares.
			mar iġib sellum.
			mar jixtrih mill-ħanut.
11. *	**"jagħti s-salt"** tfisser		jagħmel ħiltu kollha.
			jimxi lura.
			jgħin lill-bidwi.
			jagħti l-għeneb.
12. *	**"ħares biċ-ċiera"** tfisser		ħares minn ġo tromba.
			libes nuċċali ċar.
			għalaq għajnejh.
			ħares bl-ikrah.

Ċ. It-Tielet Parti.
Fuq l-istorja kollha. Immarka ✓ fil-kaxxa skont jekk hux VERU jew FALZ. **(5 marki)**

		VERU	FALZ
13.	Din l-istorja seħħet f'Malta.		
14.	Il-volpi kien iħobb jiġġerra fil-kampanja.		
15.	L-għeneb kien fi ġnien imdawwar b'ħajt għoli.		
16.	Il-volpi laħaq l-għeneb u kielu bil-qalb.		
17.	Il-volpi mar jgħid ma' kulħadd kemm kien tajjeb l-għeneb.		

Tmiem il-Karta

ID-DIRETTORAT GĦAL KWALITÀ U STANDARDS FL- EDUKAZZJONI

Id-Dipartiment tal-Kurrikulu u t-Tagħlim Elettroniku
It-Taqsima tal-Assessjar Edukattiv

L-Eżamijiet Annwali għall-Iskejjel Primarji 2013

Il-Ħames Sena	**Il-Malti (Il-Fehim mis-Smigħ)**	**Il-Ħin: 30 minuta**

Il-Karta tal-Istudenti

L-isem u l-kunjom: ______________________________

Il-klassi: ______________________________

	Is-Smigħ
Il-marka tat-taqsima	**20 marka**
Il-marka tal-istudent/a	

Taqlibx din il-paġna qabel ma jgħidulek l-għalliema.

In-numri mmarkati bi stilla * fihom 2 marki.

Il-Volpi u l-Għeneb

A. L-Ewwel Parti. Immarka ✓ fil-kaxxa t-tajba **(7 marki)**

1.	Ir-raħal imsemmi fil-ħrafa kien		Malta.
			Franza.
			Spanja
			Għawdex.
2.	***dwieli*** huma siġar		tad-dulliegħ.
			tal-għeneb.
			tal-ħawħ.
			tal-mandolin.
3	Il-ħrafa ġrat		fis-sajf.
			fir-rebbiegħa.
			fil-ħarifa.
			fix-xitwa.
4.	Il-volpi ntebaħ bl-għenieqed għax		rahom ileqqu fix-xemx.
			qallu bihom sid id-dar.
			ra n-nemus idur magħhom.
			xammhom ifuħu.
5.	Xħin ra l-għeneb, il-volpi ddeċieda li		jmur ibigħu.
			jieħu ftit għall-familja tiegħu.
			jara kif jagħmel u jiekol ħafna minnu.
			joqgħod 'il bogħod minnu.
6. *	**"fwieħa li taqsamlek qalbek"** tfisser:		tfuħ ħafna u tiswa ħafna flus.
			tfuħ ħafna u tqabbdek il-ġuħ.
			iġġiegħlek tagħtas.
			iġġiegħlek tibki.

B. It-Tieni Parti. Immarka ✓ fil-kaxxa t-tajba **(8 marki)**

7.	L-għeneb kien fl-għoli wisq u biex jilħqu l-volpi		ġab sellum.
			qabeż u tela' fuq ponot subgħajh.
			iddendel mas-siġra.
			tela' fuq il-ħajt.
8.	Biex jipprova jilħaq l-għeneb, il-volpi dam jitħabat		ġurnata.
			jumejn.
			xi sagħtejn.
			xi siegħa.
9.	Il-volpi ma baqax jitħabat għall-għeneb għax		qata' l-aptit tal-ikel.
			qata' idu mal-ħajt.
			qata' qalbu li jilħqu.
			qatta' ħwejġu.
10.	Meta l-volpi ra li ma jistax jilħaq l-għeneb		talab lill-bidwi jagħtih ftit.
			qal li l-għeneb kien ħażin u qares.
			mar iġib sellum.
			mar jixtrih mill-ħanut.
11. *	**"jagħti s-salt"** tfisser		jagħmel ħiltu kollha.
			jimxi lura.
			jgħin lill-bidwi.
			jagħti l-għeneb.
12. *	**"ħares biċ-ċiera"** tfisser		ħares minn ġo tromba.
			libes nuċċali ċar.
			għalaq għajnejh.
			ħares bl-ikrah.

Ċ. It-Tielet Parti. Fuq l-istorja kollha.

Immarka ✓ fil-kaxxa skont jekk hux VERU jew FALZ. **(5 marki)**

		VERU	**FALZ**
13.	Din l-istorja seħħet f'Malta.		
14.	Il-volpi kien iħobb jiġġerra fil-kampanja.		
15.	L-għeneb kien fi ġnien imdawwar b'ħajt għoli.		
16.	Il-volpi laħaq l-għeneb u kielu bil-qalb.		
17.	Il-volpi mar jgħid ma' kulħadd kemm kien tajjeb l-għeneb.		

Tmiem il-Karta

ID-DIRETTORAT GĦAL KWALITÀ U STANDARDS FL-EDUKAZZJONI
Id-Dipartiment tal-Kurrikulu u t-Tagħlim Elettroniku
It-Taqsima tal-Assessjar Edukattiv

L-Eżamijiet Annwali għall-Iskejjel Primarji 2013

Il-Ħames Sena	**Il-Malti (Il-Qari u l-Kitba)**	**Il-Ħin: Siegħa u kwart**

L-isem u l-kunjom: ____________________________ **Il-klassi:** __________

Il-Marki

	Il-Qari u l-Kitba
Il-marki għat-taqsima	**60 marka**
Il-marki tal-istudent/a	

Għall-istudent/a:

Aqra sew dan li ġej:

- Ikteb ismek u kunjomok, u l-isem tal-klassi.
- Qabel tikteb it-tweġiba, ifhem sewwa l-mistoqsija.
- Jekk ma tkunx taf tagħti xi tweġiba, ħalliha vojta u kompli l-oħrajn. Imbagħad erġa' ppruvaha fl-aħħar.
- Jekk tieħu żball, ingassah pulit u erġa' ikteb.
- Meta tlesti, irrevedi l-karta kollha mill-bidu biex tirranġa xi żbalji li jista' jkollok u timla dak li ħallejt barra.

Aqra sew din l-istorja.

Massimo u d-Deżert

Meta Massimo għamel il-praċett **ommu** għamlitlu festin u stiednet liz-zijiet, lill-kuġini u lin-nanniet. Kienet ġurnata importanti għalih. Hu jgħid li ma jinsieha qatt. (***par.1***)

Fil-praċett qala' bosta rigali, fosthom ktieb kbir, b'qoxra iebsa safra. **Fuqha** kien hemm raġel Għarbi b'turbant ma' rasu, miexi fid-deżert, b'serbut iġmla warajh. Massimo **tilef rasu** fuq dan il-ktieb. Kien iqatta' ħin twil iħares lejn il-qoxra tiegħu b'dik l-istampa tar-raġel, imgeżwer f'ħafna ħwejjeġ. Massimo kien jgħid lil kulħadd li dak ir-raġel tal-istampa kien hu la jikber! (***par.2***)

Kulħadd kien jitbissem u jiggustah. Kull filgħaxija l-familja tiegħu kienet tinġabar mal-mejda għall-ikel. Kien jibda **jirrakkontalhom** kif kellu fi ħsiebu jaqsam id-deżert. Minflok bil-ġemel, bil-mixi. Ħadd ma kien jieħdu bis-serjetà għax mhux lakemm tgħid taqsam id-deżert. Anke bil-ġemel diffiċli, aħseb u ara bil-mixi! (***par. 3***)

Fid-dinja hawn ħafna deżerti. Aħna l-Maltin imdorrijin nisimgħu fuq id-Deżert tas-Saħara li qiegħed fl-Afrika ta' Fuq. Imma hawn deżerti oħra fl-Amerka, fl-Asja u fl-Arabja Sawdija, fost l-oħrajn. Nafu li d-deżert hu magħmul minn ħafna u ħafna ramel u sħana kbira. Meta kien jitkellem fuq id-deżerti, Massimo kien juri li kien għadu ma fehemx kif tassew ikunu **dawn**. ***(par.4)***

Massimo twieled l-Italja fejn m'hemmx deżerti. Huwa jgħix f'villaġġ żgħir qrib l-Alpi. L-Alpi huma muntanji miksija bis-silġ. Fejn trabba Massimo jagħmel ħafna ksieħ. Anke fis-sajf it-temperatura tkun baxxa. Min jitrabba fil-kesħa, diffiċli jifhem is-sħana kbira li tagħmel fid-deżert. Meta kiber Massimo sar iħobb ħafna l-isport, l-aktar il-ġiri fuq is-silġ tal-Alpi. Kien iħobb ukoll jixxabbat mal-blat għoli u jgħum fl-għadajjar kesħin. (***par.5***)

Dan kollu għenu jiżviluppa l-ġisem tiegħu għal dak li kellu jagħmel. Il-ħolma tiegħu kienet għadha ma spiċċatx. Massimo kien għadu joħlom ix-xewqa li kellu meta kien

għadu tifel tal-praċett. Ried jaqsam id-deżert bil-mixi u biex jagħmel dan ried ikun bniedem b'saħħtu. (***par.6***)

Wara ħafna snin ta' taħriġ, Massimo rnexxielu jagħmel xi ħaġa li ħadd ma kien għadu għamilha fid-dinja. Qasam id-deżert tal-Qatar bil-mixi u għamel dan f'jumejn biss! Mexa 200 kilometru! Meta ra li rnexxielu, tant kien kuntent, li twebbel b'ħolma ikbar. Skopra li hemm deżert fl-Arabja Sawdija li l-ebda bniedem ma kien għadda minnu, lanqas bil-ġemel. Hu ried ikun l-ewwel bniedem li jaqsam din l-art. Tgħid jirnexxilu? (***par.7***)

TAQSIMA A	**IL-QARI**	**(30 MARKA)**

1. Immarka t-tweġiba t-tajba billi tagħmel ✓ fil-kaxxa.

a) Massimo qala' ktieb sabiħ *(par.2)*

☐ f'għeluq sninu.

☐ fil-griżma.

☐ fil-praċett. (marka)

b) Temperatura baxxa tfisser li jkun hemm *(par.5)*

☐ ħafna bard.

☐ ħafna sħana.

☐ ħafna deni. (marka)

2. Ħożż linja taħt it-tweġiba t-tajba.

a) Il-frażi: **tilef rasu fuq dan il-ktieb** *(par.2)* tfisser

(ma fehemx il-ktieb, m'għoġbux il-ktieb, il-ktieb għoġbu ħafna.)

b) Massimo kien jgħid li la jikber ried *(par.2)*

(isir Għarbi, jaqsam id-deżert, jixtri ġemel.)

ċ) F'art twelidu Massimo kien jgħix *(par.5)*

(qrib id-deżert, qrib il-muntanji, fl-Afrika ta' Fuq.) (3 marki)

3. Għal min qed jirreferi l-kliem immarkat b'linja taħtu? (3 marki)

Eżempju: Fil-kelma **omm<u>u</u>** *(par.1)* – **<u>u</u>** qed tirreferi għal <u>Massimo</u>.

a) Fil-kelma **fuqha** *(par.2)* – **<u>ha</u>** qed tirreferi għall- ______________________________.

b) Fil-kelma **jirrakkuntal<u>hom</u>** *(par.3)*- **<u>hom</u>** qed tirreferi għall- ___________________.

ċ) Il-kelma **dawn** *(par.4)* qed tirreferi għad- _________________________________.

4. Erġa' aqra paragrafu 7 u wara imla l-vojt billi ssib il-kelma t-tajba minn din il-kaxxa. Fil-kaxxa hemm kelma żejda. L-ewwel waħda lesta.

Qatar - jaqsam - l-ewwel - xewqa - mitejn - id-deżert - ~~taħriġ~~

Meta kiber Massimo beda jagħmel ħafna **<u>taħriġ</u>**. Dan għenu biex ____________ id-deżert tal- ____________ bil-mixi f'jumejn! Id-distanza li għamel kienet ta' ____________ kilometru. Fil-fatt, Massimo sar ____________ bniedem li għamel din il-ħaġa. Issa kellu ____________ oħra, dik li jaqsam deżert akbar fl-Arabja Sawdija.

(5 marki)

5. Wieġeb fi kliemek dawn il-mistoqsijiet:

a) F'liema pajjiż trabba Massimo?

____ (marka)

b) Semmi **post wieħed** fejn hemm deżert fid-dinja.

____ (marka)

ċ) Semmi **żewġ affarijiet** li kien fiha l-qoxra tal-ktieb li Massimo qala' fil-praċett.

____

____(2 marki)

d) Semmi sport wieħed li kien iħobb jagħmel Massimo meta kiber.

____(marka)

e) Taħseb li Massimo rnexxielu jaqsam id-deżert tal-Arabja Sawdija? Għaliex?

____

____(2 marki)

6. Imla l-vojt billi tikteb il-verb fil-passat/perfett skont l-għerq li għandek fil-parentesi. L-ewwel waħda lesta. (5 marki)

1. Anna ______*fetħet*______ **(f-t-ħ)** il-bieb.
2. Albert __________________ **(ġ-b-r)** il-ballun mill-art u __________________ **(ħ-r-ġ)** jilgħab ma' sieħbu Sandro.
3. Xħin raw il-buffu, it-tfal tgħidx kemm __________________**(ċ-p-ċ-p).**
4. Il-karozza tal-linja __________________ **(t-l-q)** issa.
5. L-aħbarijiet __________________**(x-n-d-r)** r-rebbieħ tal-lotterija.

7. Din hija lista tax-xiri. Agħti l-plural tal-kliem fil-parentesi. L-ewwel waħda lesta.

(2 marki)

- 3 (ħobża) ____*ħobżiet*____ kbar.
- 6 (bott) __________________ zalza.
- 5 (flixkun) __________________ luminata.

8. Ikteb in-numri fi kliem. L-ewwel waħda hija lesta. (3 marki)

Missier u omm Saviour marru Ta' Qali biex it-tifel joqgħod jiġri bir-rota. Waslu fil-**(11)** **<u>ħdax</u>.** Kien hemm xi **(50)**______________tifel u tifla oħra jduru bir-roti. Saviour dam sal-**(4)**______________ ta' waranofsinhar u tgħidx kemm ħa gost! Ir-rota tiegħu tiswa **(120)** ______________________ ewro.

TAQSIMA B	**IL-KITBA**	**30 MARKA**

1. Il-kitba ta' rapport. **(5 marki)**

Fil-bitħa tal-iskola tiegħek ġiet organizzata lejla ta' divertiment għall-ġenituri tat-tfal. Ikteb **rapport** li ser jidher fuq is-sit tal-iskola biex tiddeskrivi x'attivitajiet saru, min ħa sehem, kemm attendew ġenituri għal-lejla u jekk ħadux gost.

It-titlu tar-rapport: ____________________________________

Ir-rapport:

____

____

____

____

____

2. Il-kitba ta' invit / stedina. **(5 marki)**

Fis-sajf li ġej tixtieq torganizza barbikju fil-ġnien tad-dar tiegħek. Tixtieq tistieden lil xi ħbieb biex jiġu għandek għall-barbikju. Iktbilhom **invit/stedina** biex tagħtihom id-dettalji ta' meta, fejn, x'ħin ser tiltaqgħu u x'jistgħu jġibu magħhom.

____

____

____

____

____

3. Il-Komponiment **(20 marka)**

Uża l-immaġinazzjoni tiegħek u b'Malti sabiħ ikteb komponiment ta' madwar 120 kelma <u>fuq wieħed minn dawn</u>. Ikteb liema titlu se tagħżel.

A. L-aktar darba li stħajt!

Meta kien? Kemm kellek żmien? Fejn kont? Ma' min kont? X'ġara li ġiegħlek tistħi? Kif spiċċat l-istorja?

B. Ħija qatt ma ried li d-dar inġibu kelb.

Min xtaq li ġġibu kelb? Għaliex kelb?Kellkom xi annimali oħra fid-dar? Għaliex ħuk qatt ma ried li ġġibu kelb? Forsi kien ġralu xi ħaġa?

Ċ. X'nixtieq nagħmel la nikber!

X'inhuma l-affarijiet li tixtieq tagħmel issa u ma tistax għax għadek żgħir/a? Kif timmaġina li se tkun int la tikber? X'inhi l-aktar ħaġa li tixtieq tagħmel la tikber? Għaliex tixtieq tagħmilha?

D. Ħares sewwa lejn din l-istampa. Ikteb storja sabiħa dwarha.

Min huma dawn l-annimali? Fejn jinsabu? X'jisimhom? X'taħseb li ġara? Min huma n-nies li jidhru fl-istampa?

Spazju biex tagħmel il-pjan tal-komponiment (bla marki)

Se nikteb fuq komponiment: ____ (Ikteb A, B, Ċ jew D)

Tmiem il-karta